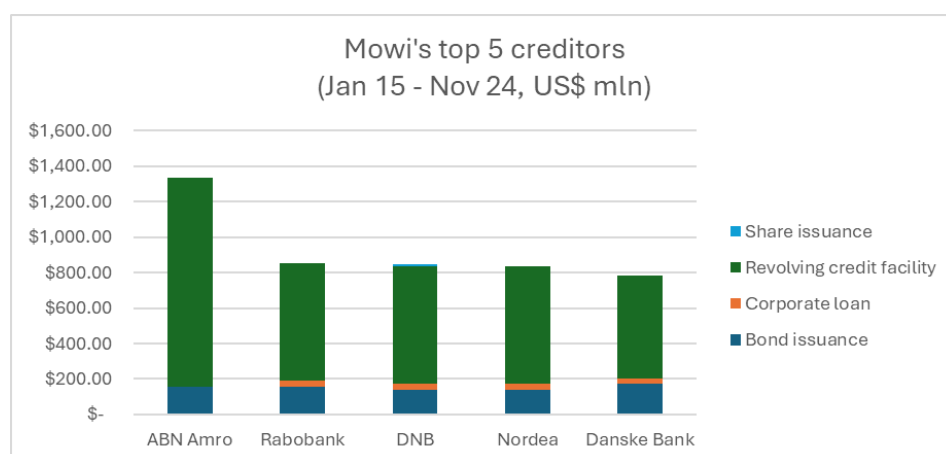

De financiering van schadelijke zalm: Nederlandse samenvatting

Feedback gaf de non-profit organisatie Profundo de opdracht om alle financiers van de industriële zalmproductie in kaart te brengen. Voor het onderzoek werden Refinitiv, Bloomberg, IJGlobal, Trade Finance Analytics, bedrijfspublicaties, bedrijfsregisters en media-archieven geraadpleegd om de financiële relaties te identificeren. De bevindingen onthullen de enorme financiële netwerken die de destructieve zalmkwekerij-industrie in heel Europa aansturen met connecties tot in West-Afrika en Chili. Hier geven we een samenvatting van de bevindingen. Voor de uitgebreide methodologie verwijzen we naar het volledige rapport.

ABN AMRO en Rabobank behoren tot de belangrijkste financiers van Mowi: de grootste zalmkwekerij in Noorwegen met vervuilende praktijken

In de afgelopen tien jaar waren Nederlandse banken gezamenlijk de grootste niet-Scandinavische bron van krediet aan de Noorse aquacultuursector, waarbij **Rabobank sinds 2015, 1.8 miljard dollar heeft verstrekt en ABN Amro 1.3 miljard dollar**. ABN Amro verleende dit volledige bedrag aan zalmproducent Mowi en is hiermee de grootste geldschieter voor het bedrijf. Rabobank splitste het bedrag tussen Mowi (0.9 miljard dollar), Bakkafrøst (0.7 miljard dollar) and Kverva (SalMar) (0.2 miljard dollar).

- **Mowi is het grootste zalmbedrijf ter wereld, met een omzet van 5.9 miljard dollar in 2024.** Het bedrijf heeft al meerdere schandalen achter haar naam staan: het **overtreden van milieuwetten in Schotland**, rechtszaken in Chili vanwege **grote hoeveelheden ontsnapte zalm**, het **gebruik van verboden chemicaliën op 'biologische' zalm** in Britse supermarkten en het overtreeden van EU mededingingsregels.

- **Tegenwoordig is 70% van de zalm wereldwijd gekweekt.** Dit wordt voornamelijk gedaan in open netkooien, gelegen in kustwateren, fjorden en meren.¹
- In 2020 werd de **Noorse zalm gevoed met bijna 2 miljoen ton vis** die geschikt was voor direct menselijke consumptie, wat bijna **2,5% van de wereldwijde visvoorraden omvat.** Minstens 123.000 ton van deze vis werd gevangen aan de kust van West-Afrika.²
- In West-Afrika is deze vis een belangrijke voedselbron voor de lokale gemeenschappen: bijna **4 miljoen mensen hadden direct hiermee gevoed kunnen worden.** In plaats daarvan is de vis gemalen tot visolie en vismeel om gekweekte zalm te voeren.³
- **Noorwegen hoopt de zalmproductie tegen 2050 te verdriedubbelen.** Zonder haalbare duurzame alternatieven voor visolie betekent dit ook een verdriedubbeling van de winning van wilde oceaansalm.⁴
- **Vissersgemeenschappen over de hele wereld vechten tegen de verwoestende impact van de kweekzalmindustrie** vanwege de schadelijke gevolgen voor hun omgeving en het verlies van inkomen.

Triodos Bank is schuldig aan greenwashing door steun aan Bakkafrost

De investeringen van Triodos zijn klein in vergelijking met die van ABN Amro en Rabobank, maar tegelijkertijd geeft dit een vertekend beeld van de werkwijze van industriële zalmkwekerijen. Eind 2024 **heeft Triodos Bank 16 miljoen dollar geïnvesteerd in Bakkafrost**, een groeiende speler in de zalmindustrie op de Noordzee na de overname van The Scottish Salmon Company in 2019. Triodos omschreef Bakkafrost als een 'leider in duurzame aquacultuur' in een inmiddels verwijderde pagina op hun Engelse website. De boodschap van duurzaamheid komt echter niet overeen met de daadwerkelijke praktijken van Bakkafrost.

- Zalmkwekerijen nemen toe in mate van inefficiëntie en vervuiling. In 2021 **stierf bijna een derde (31%) van alle zalmen binnen de Schotse kwekerijen**, het hoogste percentage sinds 1991.⁵
- **Bakkafrost beheert 6 van 19 Schotse kwekerijen die een hoge bedreiging vormen voor wilde zalm en forel door de grote aanwezigheid van zeeluis.**⁶

¹ M. Shahbandeh, "Salmon Industry - Statistics & Facts," Statista, October 1, 2024, <https://www.statista.com/topics/7411/salmon-industry/#topicOverview>.

² Feedback, (2024) "Blue Empire: How the Norwegian Salmon Industry Extracts Nutrition and Undermines Livelihoods in West Africa."

³ Feedback (2024)

⁴ Norsk Industri, 'Summary Roadmap for the Aquaculture Industry: Sustainable Growth' (Oslo, Norway), 25 July 2017, https://www.norskindustri.no/siteassets/dokumenter/rapporter-og-brosjyrer/veikart-for-havbruksnaringen---kortversjon_eng.pdf
For further information refer to Feedback (2024)

⁵ Scottish Government, "Scottish Fish Farm Production Survey 2022, 3. Atlantic Salmon - Production

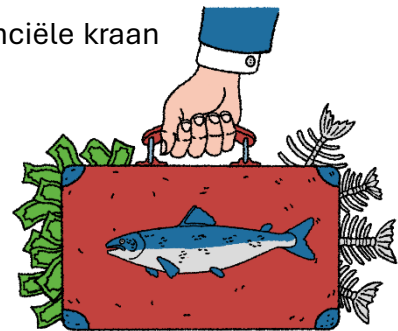
⁶ Edwards (2024) Named: 19 fish farms posing 'high risk' to wild salmon. *The Ferret*.
<https://theferret.scot/fish-farms-high-risk-wild-salmon/>

Het is tijd dat banken de destructieve gevolgen van hun financiële investeringen erkennen. **De aquacultuur is sinds 1990 met 600% gegroeid, en wereldwijd eten we momenteel meer gekweekte dan wilde vis.**⁷ De zalm is nu eenmaal carnivoor met een dieet dat veel wilde vis bevat. De zalmkwekerijen vereisen dus een ongelooflijk intensief gebruik van de vispopulaties. **Elk jaar wordt ongeveer een vijfde van de jaarlijkse mariene vangst van de wereld (meer dan 17 miljoen ton in 2022) gebruikt om vismeel en visolie te produceren,** waarvan het grootste deel wordt gebruikt voor de productie van voer voor de aquacultuurindustrie.⁸ Het resultaat? **Voor elk kilo zalm die wordt geproduceerd, is soms tot wel 6 kilo wilde vis nodig.**⁹

De economische, ecologische en sociale kosten van deze industrie zullen alleen maar toenemen. Van Ierland tot Senegal ervaren lokale vissersgemeenschappen een grote verstoring van mariene ecosystemen en lokale economieën. Deze gevolgen komen neer op **voedingskolonialisme waarbij de Noorse bedrijven aan het hoofd staan van een visimperium,** gedeeltelijk gefinancierd door Nederlandse banken.

Wat moet er anders?

Dit rapport roept banken en investeerders op om de financiële kraan definitief dicht te draaien voor zalmkwekerijen.

[Feedback EU](#) is een campagne organisatie die zich richt op de thema's voedsel en klimaat. We doen onderzoek, voeren campagne en organiseren evenementen om met elkaar in gesprek te gaan. Het rapport 'Fishy Finances: Exposing industrial salmon farming's biggest financial backers' is tot stand gebracht door [Feedback](#), onze zusterorganisatie gevestigd in London. Het rapport wordt onderschreven door de organisatie [Global Salmon Farming Resistance](#) (GSFR).

⁷ Seafish, "Value and Importance of Aquaculture," Seafish, accessed December 16, 2024, <https://www.seafish.org/insight-and-research/aquaculture-data-and-insight/value-and-importance-of-aquaculture/>

⁸ FAO, "The State of World Fisheries and Aquaculture (SOFIA) 2022" (Rome: FAO, 2022), <https://www.fao.org/3/cc0461en/cc0461en.pdf>.

⁹ Spencer Roberts et al., "Feeding Global Aquaculture," *Science Advances* 10, no. 42 (October 16, 2024): eadn9698, <https://doi.org/10.1126/sciadv.adn9698>.